

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

630

Vragen van het lid **Agnes Mulder** (CDA) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het beschikbaar stellen van noodhulpfondsen voor kleine NGO's* (ingezonden 11 november 2014).

Antwoord van Minister **Ploumen** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 24 november 2014).

Vraag 1

Herinnert u zich uw interview «NGO's van groot belang voor noodhulp»?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het nog steeds uw ambitie om «meer dan voorheen» noodhulpgelden te willen besteden via NGO's?

Antwoord 2

Ja, op de wijze en onder de voorwaarden zoals omschreven in mijn brief van 19 september over de inrichting van het Relief Fund.

Vraag 3

Deelt u de opvatting dat kleine NGO's, die beschikken over lokale netwerken en vrijwilligers, bij de bestrijding van ebola in West-Afrika heel effectief kunnen zijn?

Antwoord 3

Kleine NGO's met lokale netwerken en vrijwilligers spelen een belangrijke rol omdat zij op «grassroot level» functioneren en snel nieuwe gevallen en problemen in de bestrijding van ebola kunnen signaleren. Deze informatie is van belang om niet alleen de ziekte zelf te bestrijden, maar ook een beeld te krijgen wat er onder de bevolking leeft en de ramp achter de ramp in kaart te brengen. Ook kunnen ze behulpzaam zijn bij het bedienen van concrete hulpvragen in het veld. Daarentegen kennen kleine NGO's ook nadelen; de hulpacties zijn kleinschalig waardoor er grote risico's bestaan voor overlap-

¹ Trouw, 20 september 2014

² NGO's: niet-gouvernementele organisaties

pingen en lacunes in de hulp. Ook zijn er niet altijd goede protocollen voor medewerkers en verschilt de kwaliteit van de hulpverlening onderling. De centrale coördinatie door de VN is daarom van groot belang. Overigens werken veel VN-organisaties en grote NGO's nauw samen met kleinere lokale NGO's en wordt een deel van het werk via kleine, vaak lokale NGO's uitgevoerd.

Vraag 4

Herkent u zich in de opvatting dat grotere NGO's bij de bestrijding van ebola minder snel kunnen opereren en gebonden zijn aan protocollen en politieke verhoudingen?³

Antwoord 4

Nee. De uitbraak van ebola heeft geleid tot een uiterst complexe hulpvraag mede door de omvang van de uitbraak, het besmettingsgevaar en de gebrekkige infrastructuur en medische voorzieningen in de getroffen landen. Een ebola-uitbraak van deze schaal is nog nooit eerder voorgekomen. Dit vraagt om nieuwe, specifieke en tegelijkertijd grootschalige aanpak. De ziekte moet zo snel mogelijk onder controle worden gebracht en hierbij spelen VN-organisaties en grote NGO's een belangrijke rol, omdat zij centraal de coördinatie op zich kunnen nemen en in staat zijn op korte termijn de hulp zodanig op te schalen dat bestrijding van een ramp als ebola over het gehele gebied mogelijk wordt. Alleen op die manier dan de uitbraak onder controle worden gebracht.

Vraag 5

Waarom heeft u een groot deel van de toegezegde noodhulp voor de bestrijding van ebola toegezegd aan de VN en een veel kleiner deel aan NGO's?

Antwoord 5

Uitgangspunt bij humanitaire hulp is dat het terecht moet komen bij die slachtoffers die dat het hardst nodig hebben. Om dit te kunnen realiseren dient de hulp zo gecoördineerd mogelijk te worden gegeven. Alleen door goede coördinatie kan worden verzekerd dat de hulp niet versnippert en dat lacunes en overlappingsen worden voorkomen. We hebben gekozen voor drie kanalen om hulp te geven: de VN, het Rode Kruis en de grotere NGO's. Het grootste deel van de huidige Nederlands bijdrage gaat naar het geïntegreerde hulpverzoek van de VN, waarbinnen ook weer lokale «implementing partners» worden ingeschakeld. Daarnaast gaat EUR 1,5 miljoen van de Nederlandse noodhulp naar de NGO Artsen zonder Grenzen die in deze ramp een centrale rol speelt bij het opsporen en behandelen van ebola patiënten.

Vraag 6

Bent u bereid meer middelen ter beschikking te stellen aan NGO's in de strijd tegen ebola en daarbij in het bijzonder te kijken naar kleinere NGO's met lokale netwerken?

Antwoord 6

Als Nederlandse hulporganisaties met lokale NGO netwerken in de ebola landen met goede voorstellen komen, dan zal ik daar welwillend naar kijken. Belangrijk daarbij is dat de voorgestelde activiteiten goed aansluiten op de hulpbehoefte en passen binnen een internationaal gecoördineerde aanpak van de ebola crisis.

Vraag 7

Welke mogelijkheden ziet u voor kleinere NGO's, die nog niet beschikken over een Framework Partnership Agreement (FPA) met de Europese Commissie, om snel in aanmerking te komen voor toegang tot het noodhulpfonds?

Antwoord 7

Zie vraag 8.

³ <http://kickebola.org/mensenrechtenebola/huidige-aanpak-om-ebola-te-bestrijden-zorgt-juist-voor-meer-besmettingen/>

Vraag 8

Bent u bereid de strikte eis voor NGO's om te beschikken over een FPA te versoepelen, voor aanvragen, beperkt in omvang, van kleine Nederlandse NGO's in de strijd tegen ebola?

Antwoord 8

Het is voor de bestrijding van ebola op dit moment belangrijk alle mogelijkheden tot verbetering van de hulp te benutten. NGO's kunnen hierin een rol spelen, maar ook zij dienen te voldoen aan kwaliteitseisen. Een Framework Partnership Agreement (FPA) met de Europese Commissie biedt de garantie dat hulporganisaties beschikken over voldoende implementatiecapaciteit, kwaliteit van planning en uitvoering en adequate systemen voor financieel beheer en verantwoording. Dit zijn cruciale voorwaarden voor doelmatige en rechtmatige inzet van overheidsfinanciering.

Om in aanmerking te komen voor financiering uit de begroting voor noodhulp en het Relief Fund moeten NGO's met ingang van 2015 beschikken over een FPA. Voor het verkrijgen van FPA is met de Tweede Kamer afgesproken dat organisaties de tijd hebben tot 1 mei 2015. Alleen ervaren professionele organisaties komen in aanmerking voor een FPA. Door de samenwerking te beperken tot organisaties met een FPA kan de hulp sneller en effectiever worden verstrekt. Hiermee kunnen de administratieve procedures voor noodhulp tot een minimum worden beperkt terwijl de risico's niet groter worden. In een humanitaire noodsituatie is dit van grote waarde en daarmee kunnen meer mensenlevens worden gered.

Vraag 9

In hoeverre kan in deze crisissituatie voor kleine Nederlandse NGO's volstaan worden met een geldige COCA (Checklist Organizational Capacity Assessment) of anderszins een check door het ministerie op kwaliteitseisen?

Antwoord 9

Het kabinet verwacht met de FPA-eis een aanzienlijke beperking van de beheerslast te bereiken. Bovendien voegt het kabinet zich hiermee aan het internationale streven om met een eenduidige methode om op de kwaliteit van NGO's toe te zien. Steeds meer EU lidstaten hanteren het FPA criterium, hetgeen ook voor de NGO's tot een vermindering van administratieve druk leidt. Een COCA is hiervoor geen alternatief omdat een dergelijk assessment voor iedere organisatie afzonderlijk moet worden uitgevoerd.

Vraag 10

Welke andere mogelijkheden dan het noodhulpfonds zijn er voor kleine NGO's om in aanmerking te komen voor fondsen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken? Zijn er mogelijkheden via ambassades in West-Afrika? Zo ja, welke?

Antwoord 10

Beslissingen over humanitaire hulp worden, vanuit het uitgangspunt van het humanitair imperatief, op centraal niveau genomen. Dit betekent dat ambassades geen mandaat hebben om met decentrale fondsen humanitaire hulp te verlenen. Soms is het echter wel mogelijk dat ambassades activiteiten financieren die aan humanitaire hulp gerelateerd zijn. Zo dragen de ambassades in Accra, Dakar en Bamako momenteel bij aan preventie van ebola.

Vraag 11

Bent u bereid deze vragen te beantwoorden vóór het debat over de begroting van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het jaar 2015?

Antwoord 11

Ja.